

Втори пътъ вече бивамъ свидѣтель на грозната сцена при отстѫпване послѣ несполучливъ бой. Прѣди деветъ мѣсяци, на 17 октомврий 1876 год., азъ вземахъ участие въ този сътурцитъ на Джюниските височини, случвало ми се е да виждамъ и, за жалостъ, лично да участвувамъ въ безрѣдкото, по скоро бѣгство отъ колкото отстѫпване на разбити сърбски войски. Можно е да се разкаже това чувство, кое то ви обвзема като гледате цѣли масси хора готови да жертвуватъ и подъ влиянието на несполука, като че е замахнатъ вълшебния жезлъ, губятъ воля, разумъ и се превръщатъ въ безмисленна, безпомощна тълпа, да се удържи мято и да ѝ се повлияе нравствено, става въ известна минута работа съвсѣмъ невъзможна. Освѣнъ това, човѣкъ има възможностъ да владѣе себе си при такава обща деморализация. Тай бѣшъ при преминаването чрѣзъ Морава, тай бѣше и въ първите минути на отстѫпването отъ Стара Загора, въ тукъ, за голѣма жалостъ, безрѣдките се увеличиха още по много отъ жителите на града, които изваждаха ужасното си отстѫпване наедно съ настъ въ време на самия бой. Една частъ отъ населението, която неповѣрва на нашите съвѣти, остави града още въ началото на боя. Пакъ имѣй си, като си натовариле покъщнината на колата чѣкале по нататашните събития, нѣ биле готови всѣка минута да избѣгатъ и най послѣ тия, които най повѣрваха, тѣ и вай много пострадаха, защото останале въ града до послѣдната минута и потърсиха спасение само тогава, когато края на боя стана очевиденъ. Въ числото на послѣдните имаше много бѣженци отъ съсѣдните села. Тѣсния планински пътъ се натрупа, въ пълната смисъль на думата, съ кола и бѣженци: тѣлпи отъ жени, дѣца, старци, разбръкани съ отстѫпващите войници, лишаваха настъ, начелниците на отдѣлни части, отъ всѣкаква възможностъ да запазимъ какъвъ годъ рѣдъ. Безрѣдките страшзи! Тукъ виждашъ синъ води немощния уморенъ старецъ — баща, по нататъкъ безумната майка се хвърля отъ горѣ ви и иска, да ѝ се върнатъ забубенитетъ дѣца, а тамъ цѣла згая сирачета съ плаче тѣхъ.